

Franciaország lángokban

2023 július 09. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A tömeges migráció az etnikai zavargások táptalaja · Négy pontban a társadalmi válságról.

A legutóbbi franciaországi zavargások, amelyek az algériai származású, tizenhét éves Nahel Merzouk meggyilkolása után robbantak ki, a 2005 óta tartó migrációs hátter? zavargássorozat legújabb állomását jelentik. Korábban 2005-ben, 2009-ben, 2013-ban, 2014-ben és 2017-ben került sor hasonló intenzitású etnikai lázadásra. A zavargások tehát id?szakosan ismétl?dnek, ami a francia társadalom és állam strukturális problémáját jelzi.

A városi zavargások els?dleges okaként a franciaországi társadalmi-gazdasági válságot kell megjelölni. A sárgamellényes tüntetések 2018 és 2020 között, valamint a 2023-as francia nyugdíjreform miatti tiltakozások, amelyek idén januárban kezd?dtek, már jelezték, hogy a francia gazdasági modell nem képes több szociális biztonságot nyújtani a közép- és alsóbb rétegeknek. Emmanuel Macron els? elnöksége (2017–2022) a tehet?s rétegnek kedvez? gazdaságpolitikával tovább súlyosbította a gazdasági válságot.

A második ok érzelmi jelleg?. Franciaország úgynevezett „érzékeny városi zónáiban” mélyen él a sért?döttség, az egyenl?tlenség, az igazságtalanság és a düh érzése. Ennek egy része minden bizonnyal maguknak a fiataloknak a felel?ssége, akik nem hajlandók komolyan tanulni vagy elfogadni a munkaer?piacon számukra leginkább elérhet? kétkezi munkákat. A felel?sség másik része a francia államot terheli, amely komoly képzési programok és integrációs lehet?ségek nélkül hagyta ezeket a zónákat, és csak a rend?rségre hagyatkozott a rend fenntartásában.

Ezekb?l az övezetekb?l sok fiatal dolgozik például a tömegközlekedésben, a takarítószektorban, éttermekben és gyárakban, ám egy másik részük lázadó életet él, drogkereskedelemmel, lopással és er?szakkal szerez bevételt. ?k, az oktatásból kimaradt és állás nélküli fiatalok a zavargások f?szerepl?i. Mindennapi életükben úgy érzik, hogy haragjuknak nincs súlya, és így a követelt változások elmaradnak. A felkelések idején lehet?séget látnak az er?demonstrációra. Az általuk elpusztított vagy kifosztott helyek és infrastruktúra azonban a közösségé és azoké az embereké, akik valóban megdolgoznak azért, hogy biztosítsák a megélhetésüket. A boltok kifosztása a fiatalok elkeseredettségét mutatja, ugyanakkor pusztító cselekedeteikkel a környékükhöz közeli kisvállalkozásokat károsítják meg leginkább, amelyek a keményen dolgozó, független vállalkozók tulajdonában vannak.

A harmadik ok kulturális és személyes jelleg?. A b?nözést és a konfrontációt választó fiatalok többsége széthulló, tekintélyt nélkülöz? családból jön, csakúgy, mint Nahel Merzouk, aki apa nélkül n?tt fel. A bevándorlócsaládokban az apai tekintély er?s kontrolláló tényez? lehetne. Ugyanakkor a nyugati társadalmi modell szétrombolja ezeket a struktúrákat is. Azok, akiknek van apjuk, szintén lázadnak, mert a francia liberális közeg arra nevel, hogy mindennél fontosabbnak tartsák a szabadságot és ellenezzenek minden tekintélyt, különösen az apákét, valamint a vallási és az állami tekintélyt. Ráadásul, mivel a liberális államok napjainkban elutasítják a vezet?i karizmát – ennek jó példája Macron személyisége, ellentétben el?deivel, Jacques Chirackal, Francois Mitterrand-nal és Charles de Gaulle-lal –, nehéz elvárni, hogy a franciaországi fiatalok tiszteljék az ország vezet?it.

A negyedik ok a történelmi sérelmekben gyökerezik. Franciaország a felperzselt föld stratégiájával igázta le Algériát 1835–1903 között, a hírhedt Thomas Robert Bugeaud f?kormányzó vezetésével, aki ezt mondta: „kevés lövést adunk le, felgyújtunk minden sátortábort, minden falut, minden kunyhót, és az ellenség elmenekül a nyájával együtt”. Franciaország afrikai gyarmatosításában sok az er?szak és az utódok gy?löletét tápláló emlék. A gyarmatosítottak leszármazottai, a Franciaországban él? bevándorlók fiatal nemzedéke ellenséget lát a rendvédelmi és más intézményi tekintélyben.

A nanterre-i ügyész nyilatkozata szerint a két rend?r a Nahel Merzouk által vezetett Mercedes AMG-t sorozatos közlekedési szabálysértésért és veszélyeztet? magatartásért tartóztatta fel. Az ügyészség szerint a két rend?r a kihallgatása során azt vallotta, hogy félt attól, hogy a sof?r gázt adva elüti ?ket. Ekkor került sor a halálos kimenetel? rend?ri lépésre. Június 27-én tehát egy rutinm?velet torkollott emberölésbe, ami jól érzékelteti a társadalomban uralkodó magasfeszültséget.

A francia rendfenntartó er?k súlyos válsággal küzdenek. 2022-ben tízezer rend?r és tizenötezer csend?r lépett ki a testületb?l. Ennek oka a médiában megjelent nyilatkozatok szerint a végtelen és ki nem fizetett túlórázás, az eszközhiány, a lepusztult autók, a leromlott épületek és a rend?rök elleni, valamint a rend?rségen belüli er?szak. A rend?rök elleni er?szakot nem büntetik eléggé, általában hat hónapot rónak ki, ám az elkövet?t elektronikus karköt?vel kiengedik, nem kerül börtönbe. Évente átlagosan 12 600 rend?r sérül meg szolgálat közben, és kilenc rend?r veszti életét. „Úgy gondolom, hogy az elkövetkez? évtizedekben olyan biztonsági er?kkel kell élnünk, amelyek elavultak és képtelenek megfelel? választ adni a francia társadalom el?tt álló kihívásokra”, értékelte a helyzetet Julien Sapori tiszteletbeli körzeti megbízott.

A politikai vezetés egyértelm?en és azonnal a rend?rt tette felel?ssé a történtekért, elrendelték a letartóztatását is, ami a szakszervezetek részér?l óriási felháborodást váltott ki. „Az utca és a közösségi hálózatok felháborodása miatt a hatóságok meghátrálnak, és tévednek, ha azt hiszik, hogy a társadalmi békét olyan nyilatkozatokkal vásárolhatják meg, mint amilyeneket a köztársasági elnök tett, aki el?re elítélte kollégánkat” – nyilatkozta Grégory Joron szakszervezeti vezet?. Több rend?rségi forrás is arról számolt be, hogy a rendfenntartó er?k a szerdáról csütörtökre virradó éjszaka folyamán visszafogottságra kaptak utasítást, az ország több pontján parancsot adtak az összecsapások elkerülésére és arra, hogy csak nagyon korlátozott számú, a legagresszívabbakra korlátozódó letartóztatást hajtsanak végre.

Franciaország a második világháború utáni újjáépítés során munkát, szociális biztonságot és jólétet kínált a bevándorlók els? generációjának. Ez a virágzó id?szak Les Trente Glorieuses néven ismert, ami a gazdasági növekedés harmincéves periódusa volt Franciaországban 1945 és 1975 között. Ez a felível? korszak azonban véget ért, amikor az amerikai neoliberális rend elérte és bekebelezte Franciaországot. Ennek eredményeként megszületett a gazdaságot birtokló kiváltságos francia elit, a gyenge állam, az elszegényedett, létminimumon él? alsó középosztály, az erejét veszt? középosztály, és uralkodóvá vált a fogyasztói egyéni szabadságjogok hamis demokráciája. A franciaországi válság már az 1980-as évek óta strukturális, de az elmúlt évtized afrikai befolyásvesztése, majd a koronavírus okozta egészségügyi válság, valamint az ukrajnai háború gazdasági következményei – különösen a magas infláció – elmélyítették a francia külvárosok szociális nyomorát.

Franciaország az Egyesült Államokból importálta a rend?rállam fogalmát is. A rend fenntartása az érzékeny városi övezetekben hatalmas rend?ri er?t igényel. A feszültséggel együtt járnak egyes rend?rök esetleges túlkapásai, de a migráns fiatalok dacossága is. Így az er?szak és a rend?ri beavatkozás ördögi köre az ellenállás ethoszát teremtette meg, ahol a b?nözés és a rend?rökkel való szembeszegülés dicséretes cselekedet. A tüntet?k egy része, a Black Lives Matter ideológiát visszhangozva, fekete pólókat visel Igazságot Nahelnek felirattal.

A zavargások egyértelm?vé teszik, hogy m?köd? állam nem képzelhet? el a hagyományos és az intézményi tekintély tiszteletének kultúrája nélkül. A rendvédelem hatékonysága, ami egy civilizált társadalomhoz szükséges, a családi és intézményi tekintély tiszteletben tartásával kezd?dik. Egy neoliberális társadalom, amely lerombolja mindezeket az értékeket, hamis ígéreteket hangoztat a jólétr?l és a szabadságról, migránsháttér? emberekkel igyekszik pótolni a demográfiai hézagokat, valójában szétrombolja a stabilitáshoz nélkülözhetetlen társadalmi kohéziót és biztonságot.

Belhaj Abdessamad–Speidl Bianka

A szerz?k a Századvég Politikai Iskola Alapítvány vezet? kutatói

Borítókép: Súlyos zavargások, migránslázadás Franciaországban (Fotó: Bruno Thevenin)

www.magyarnemzet.hu

Ajánló